

[Bertel Dahlgaard.]

Og så bliver der af spørgsmålet vedrørende regeringsdannelsen iøvrigt kun den kendsgerning tilbage, at de konservative satte sig imod dannelsen af en ren venstre-regering, og at retsforbundet ved at tilslutte sig socialdemokraternes og kommunisternes råd til kongen om, at det skulle overdrages hr. Hedtoft at søge en regering dannet, hindrede nye forhandlinger. Det fremgår jo tydeligt af oplysninger, der nu foreligger i venstres blad her i hovedstaden, at således er forholdet.

Jeg skal ikke i den anledning bruge stærke ord overfor det ærede medlem hr. Aksel Møller. De konservative må selv vælge deres stilling, men der er jo nok dem, der mener, at deres vrangvilje overfor tanken om et venstreministerium synes mere præget af rene og snævre partiinteresser end af hensynet til det, som de konservative ellers kalder borgerlig politik.

Jeg vender et øjeblik tilbage til den for så vidt mærkelige situation, at der ikke i Danmark kan føres en politik, bestemt af nogen af de største partigrupper her i landet. Det kan jo være højst irriterende, og det radikale venstre må almindeligvis være den, iritationen går ud over. Jeg vil gerne sige, at vi forstår godt denne irritation, og vi føler også med de irriterede, men på den anden side er det vel ikke så galt, set udfra landets interesser.

Nu har der gennem mange år været rent socialistisk flertal i de to andre skandinaviske lande, og jeg har ikke indtrykket af, at det er noget sådant, de såkaldt borgerlige længes efter, og der har også været tegn til, at socialdemokratiet, i hvert tilfælde i Sverige, ikke blot ser lyssider ved et sådant langvarigt socialdemokratisk flertalsstyre. Der er måske nogle her i salen, der vil erindre, hvordan Per Albin Hansson under krigen påpegede, at der var store betænkkeligheder derved, og det svenske socialdemokrati har da også, så snart [flertallet begyndte at vakle, skyndt sig at skabe et meget bredt flertal i samarbejde med et andet parti, bondepartiet, som skulle synes at ligge socialdemokratiet meget fjernt.

Derfor er det vel herhjemme det mest frugtbare, at alle tager den foreliggende situation til efterretning, og her kan det vel ikke nægtes, at situationen i udpræget

grad stiller sine spørgsmål til venstre. Vil venstre være en interesseret medarbejder i en socialliberal politik, dersom den nye regering i sit arbejde, stort set, holder sig på denne linie? Eller kan det tænkes, at venstre føler sig tiltrukket af at fastholde en venstre-konservativ blokpolitik, også som opposition, hvor de to partier, stort set, optræder som en enhed, og hvorved man vil søge igen at fastfryse dansk politik i de baner, man bevægede sig ad i Ole Hansens og Pipers dage, hvor der dog endnu var den mening i blokpolitikken, at der gennem landstingets flertal stod magt bag den, medens den nu som princip er uden perspektiv.

Hvad nu regeringens programudtalelse angår, kan det radikale venstre ikke her fremsætte bestemte tilsagn — dertil er mange af udtalelsens punkter holdt i for stor almindelighed, således at man ikke kan se, hvad udtrykkene konkret dækker over; men jeg kan sige, at vor stilling vil blive bestemt af rent saglige synspunkter overfor enhver sag, og vi håber, at regeringen vil lægge sin politik sådan tilrette, at det nye folketing kan gå ind til en rolig arbejdsperiode.

Den højtærede statsminister kender de synspunkter, vi nærer på de forskellige områder, og vi mener selvfølgelig, det vil være fornuftigt af regeringen at tage fornødent hensyn til dem.

Hvad angår det udenrigspolitiske afsnit af regeringens programudtalelse, vil det vist være mest rammende at sige, at det bebuder en vis vejrförändring. Når jeg sammenligner den nuværende udenrigsministers offentlige udtalelse i fjor sommer med programudtalelsens meddelelse om, at regeringen ikke mener, man nu skal modtage fremmede flyverstyrker på dansk territorium i fredstid, kan vi kun hilse förändringen med tilfredshed, og vi må håbe, at denne stillingtagen ikke senere vil blive fraveget. Det kan måske synes lidt underligt af mig at sige det, men vi ser også i den henseende kirkeministerens tilstedeværelse i regeringen som en betryggelse — og jeg tilføjer, at venstrebladet „Fyns Tidende“s særdeles tydelige tilkendegivelse forleden i denne sag også synes os værdifuld.

Vi forstår, at regeringen på grund af, at socialdemokratiet i 1951 tiltrådte 18 måne-